

Volební program – cíl č.

Masarykovo náměstí Rekonstrukce

7

V nadcházejícím volebním období chceme pokračovat v probíhající regeneraci centra města. Některé části již lze považovat za dokončené - Dukelské náměstí (před novou Radnicí), ulice Jiřího z Poděbrad (pěší zóna mezi Dukelským a Masarykovým náměstím). Základně je také vyřešena dopravní situace centra. Naší ambicí pro příští období je zahájení rekonstrukce Masarykova náměstí.

Rekonstrukce Masarykova náměstí má několik východisek:

Hotel Centrál

Uvědomujeme si, že nejvýraznější dominantou náměstí je hotel Centrál, a to jak z hlediska architektonického tak funkčního. Bez dobrého Centrálu nebude dobré náměstí. Po dlouhém období blokace, kdy byl hotel v exekuci má hotel nového vlastníka. S novým vlastníkem budeme aktivně jednat a podporovat všechny aktivity vedoucí ke zlepšení stavu.

Západní část náměstí

Velkou výzvou ke zlepšení Masarykova náměstí je jeho uzavření ze západní strany. Jak je možno vidět z dobových fotografií a plánů, zástavba zde existovala. Převýšení pozemku cca 6 m, tedy přibližně dvou podlaží, přímo vybízí k zapuštění nové zástavby do země. Prostranství má půdorysné rozměry přibližně 60 x 45 m. V současné době tvoří západní část proluka vzniklá po vybourání staré zástavby. Z architektonického hlediska je zástavba této proluky nejdůležitějším počinem na náměstí. Tyto pozemky nebyly ve vlastnictví města. V minulém období jsme na výkupu pozemků intenzivně pracovali a již se podařilo zakoupit 2/3 pozemků. V nadcházejícím období chceme dostat pod kontrolu zbytek.

Strategické určení funkčních ploch

Podle našeho názoru je největší slabinou stávajícího řešení náměstí nedostatek prostoru pouze pro pěší a nedostatek zeleně.

Názor potvrzují i výsledky ankety, kde se 65 % občanů vyslovilo pro vymezení významné části Masarykova náměstí na dopravně zklidněnou zónu. Chceme aby pěší zóna tvořila nejméně 1/3 plochy náměstí s významným zastoupením stromů a květinové výzdoby.

Nechceme se ubírat cestou okolních měst, kdy výsledkem mnohamilionových výdajů je pouhé předláždění náměstí. Možností řešení je opravdu mnoho. Příklady dosavadních studií

jsou na přiložených obrázcích. Jedná se zejména o studentské práce, jež město získalo zdarma. My ale cílíme po opravdu zásadním řešení. Chceme se inspirovat od nejlepších odborníků a proto vypíšeme velkou architektonickou soutěž. Zadání bude omezeno pouze rámcovými požadavky jako je zástavba proluky v západní části, vymezení 1/3 náměstí pro pěší zónu, aktivní role hotelu Centrál či rekonstrukce veřejného WC. V ostatním dostanou architekti volnou ruku. Do konce volebního období 2014 potom dokončíme projektovou dokumentaci. V případě získání dotace zahájíme ještě v tomto volebním období výstavbu.

Je naprosto přirozené, že se člověk cítí příjemně tam, kde mu nehrozí žádné nebezpečí. Ať už reálně v podobě řítících se automobilů, nebo jde pouze o pocit znepokojení z otevřeného a neuchopitelného prostoru, ve kterém se pohybuje. To vysvětluje, proč je v současnosti náměstí polomrtvým a dohasínajícím městským prostorem.

Předmětem zadání architektonicky-urbanistického řešení Masarykova náměstí je i jasné vymezení hranic a uzavření náměstí, omezení jeho dopravní dostupnosti, vytvoření místa pro plnohodnotný městský život, to byly priority stanovené před započítáním práce.

Dějiny náměstí

Pod východní částí náměstí, při soutoku dnes zakrytých potoků Brdského a Rokytky, vznikl patrně základ města o jehož existenci je první zmínka z roku 1357. Na farní kostel sv. Mikuláše byl tehdy dosazen první duchovní a od té doby se hovoří o městě Mladá Paka. Náměstí prošlo v historii 6 požáry, proto se zde nachází budovy ze 4 po sobě následujících století (17. – 20. stol.). Značná část domů změnila svůj vzhled také pozdějšími přestavbami. Původně byly fronty náměstí „prošpikovány“ mnoha úzkými uličkami, které však byly později zastavěny a náměstí nabylo kompaktnějšího vzezření.

Masarykovo náměstí se rozprostírá na malém návrší obemknutém hlavní městskou komunikací a železniční tratí. Je „napnuto“ mezi autobusovým nádražím a vlakovou zastávkou, pěší dostupnost k dopravním prostředkům je ideální. Hlavní motoristický tah probíhá mimo náměstí, ovšem v jeho těsné blízkosti. Náměstím prochází „pouze“ obousměrná komunikace místního významu, která však zabírá nemalou část jeho plochy. Prostor náměstí je vesměs obdélníkového tvaru (cca 140x35m) s podélnou osou orientace východ západ. Rozkládá se ve svažitém terénu, kde východní hrana náměstí je přibližně o 4 m níže než západní. Jeho půdorys se směrem k západu lehce zužuje. Mírně nepravidelný tvar a poměrně výrazné převýšení prostor ozvláštňují a dodávají mu na dynamice.

Novopacké náměstí prošlo za minulých let bouřlivým demoličním vývojem. Nejslavnější místní rodák, sochař Stanislav Sucharda mohl v ranném dětství svou koloběžku prohánět po proporčně vyváženém, uzavřeném a intimním náměstí obehnaném podloubím, pravém srdci města. Po stržení domů před kostelem sv. Mikuláše (kolem roku 1870) město získalo působivou dominantu v podobě tandemu kostel - škola, ovšem za cenu prodloužení náměstí, odkrytí fasád nízkých domů, původně stojících v úzkých bočních uličkách, doprovázené nežádoucími průhledy do okolních ulic. Kompaktní forma náměstí se rozpadla.

Starou radnici směle vykročenou do prostoru ve třicátých letech nahradil hmotný blok domů provinčního funkcionalismu. Jejich „velkoměstsky“ utvářená průčelí se od náměstí odvracejí směrem k hlavní komunikaci procházející městem.

Hmota zcela narušuje charakter náměstí - je mimo měřítko a proporce, nerespektuje rytmus dělení původních parcel ani tvar střech okolních objektů. Navíc postrádá loubí, čímž byla přerušena kontinuita loubí po obvodu náměstí. Tento komplex budov na sebe strhává pozornost, kterou by si naopak zasloužili spíše objekty okolo. Dostává se do pohledových os, je bohužel první věcí, kterou člověk spatří vstupuje-li do prostoru náměstí z Komenského ulice. Zbylá část severní fronty je tvořena objekty na původních úzkých parcelách. Pouze jeden z nich má loubí.

Rozvinutý pohled na náměstí od sochy mistra Jana Husa

Největší dominantou jižní fronty je bývalý pivovarský hotel - nyní chátající hotel Centrální. Objekt jižní fronty stojí na úzkých „středověkých“ parcelách. Nachází se zde i první kamenný dům na náměstí – fara (č.p. 15) vystavěná v pozdně barokním slohu (1694). Historicky cenné jsou však i dva sousední domy (č.p. 13 a č.p. 14), které jsou spolu s farou nejstaršími domy na náměstí. Jihozápadní část náměstí je navíc propojena spojitým podloubím.

Všechny budovy na náměstí mají šikmé střechy, vyjma výše zmiňovaných „novostaveb“ ze 30. let. Většinou jsou natočeny do náměstí římsou, menší část objektů je natočena štítem. Dle historických podkladů bylo náměstí uzavřeno i ze západní strany - Dnes tomu tak ale není a náměstí se na této straně otvírá svažitou zelenou plochou trávníku. Prostor tímto pozbývá kompaktnosti a komornosti.

Na střední podélné ose jsou v pravidelných rozstupech umístěny tři solitérní pískovcové objekty. Především to je v centru umístěný Mariánský morový sloup (1716) s barokně korintskou hlavicí, sochou Panny Marie a sochami svatých na balustrádě. Na západě je to kašna (1814) s barokní sochou sv. Floriána a nejvíce na východ, tedy v dolní části náměstí, se nachází pomník Mistra Jana Husa (1897). Posledním, zřejmě nejbolestnějším zásahem byla demolice domů západní fronty a její nahrazení nepřístupným parčíkem s kosodřevinou. Z příjemného pokojíku náměstí z roku 1870 se stala široká chodba náměstí v roce 2010. Aby náměstí mohlo znovu fungovat jako plnohodnotný městský prostor, musí se k němu přistupit chirurgicky jemně, ale rázně - jako k nemocnému.

Při pohledu ze západní části náměstí směrem na sever je viditelný barokní klášterní chrám Nanebevzetí Panny Marie tyčící se na protějším kopci. Chrám je tedy opticky součástí náměstí.

Problémy

Domy na náměstí působí trochu zpustle a jsou navíc hyzděny množstvím nevzhledných reklam všech typů, velikostí a křiklavých barev. Podobná „nemoc“ provází i řešení výloh, ať už jejich obsah či například lemování skel barevnými samolepkami. Železné typizované profily rámu výloh z „dávných dob“ jsou obklopeny typizovanými obladačkami. K tomuto nedůstojnému řešení parteru a loubí domů přispívá i množství krámků s levným asijským textilem. Vzhled historického jádra tím nesmírně trpí. Není zde místo ke kulturnímu vyžití, odpočinku či zasyčení a uhašení žízně v útulné restauraci či stylové hospůdce. Problémem je i komplex budov ze 30. let 20. století v severozápadní části náměstí. Přesto, že je fasáda členěna, hmota těchto dvou budov naprosto nerespektuje měřítko okolní zástavby. Je to dáno i její celistvou bílou barvou.

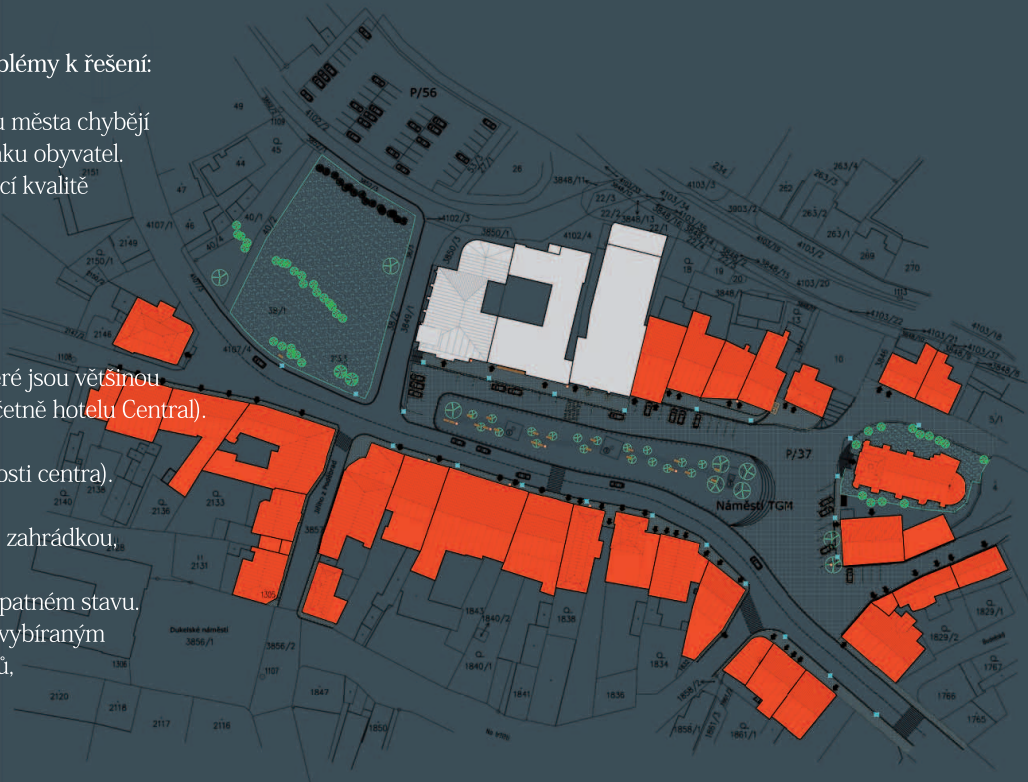
Některé doposud provedené studie rekonstrukce Masarykova náměstí

Jedná se zejména o studentské práce, jež město získalo zdarma.

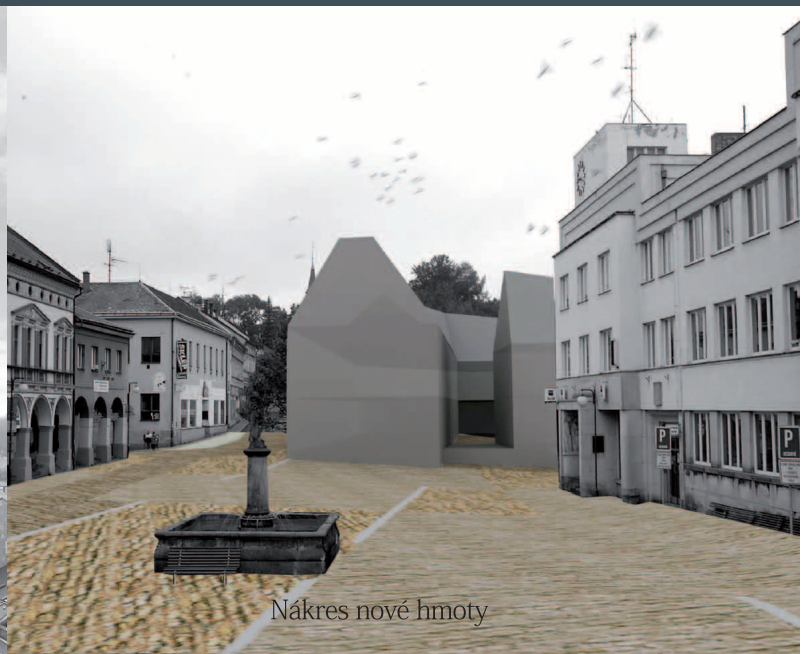

V současnosti vidíme tyto další závažné problémy k řešení:

1. Veřejné prostory jsou nekvalitní, v centru města chybějí klidové zóny a místa k relaxaci a odpočinku obyvatel.
2. Celková neestetika náměstí neodpovídající kvalitě kulturního města.
3. Neuzavřenost náměstí.
4. Nedostatek volných bytů.
5. Nedostatek zeleně.
6. Neprojojenost náměstí s klásterem.
7. Minimum specializovaných obchodů, které jsou většinou nahrazeny vietnamskými obchodníky (včetně hotelu Central).
8. Parkování na ploše náměstí (nahrazuje parkování automobilů v blízkosti centra).
9. Veřejné WC.
10. Neexistence ani jedné restaurace, lépe se zahrádkou, přímo na náměstí.
11. Domy a nejen na náměstí jsou ve velmi špatném stavu.
12. Majitelé provozoven a obchodů velmi nevybíraným způsobem zasahují nejen na fasády domů, což domy degraduje.

Sudio: Masarykovo náměstí - rekonstrukce

Stávající stav

